

Kwaliteitsstelsel aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling

Steeds meer organisaties in steeds meer sectoren kiezen ervoor om één of meerdere aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling aan te stellen.

Daarmee groeit ook de vraag naar opleiding en training van aandachtsfunctionarissen. Momenteel zijn er geen minimale kwaliteitseisen waar aandachtsfunctionarissen aan moeten voldoen. Dat geldt ook voor trainingen voor aandachtsfunctionarissen en voor aanbieders van trainingen en scholingsdagen. De LVAK stelt zich, als landelijke vereniging van en belangenbehartiger voor aandachtsfunctionarissen, ten doel om minimale taak- en kwaliteitseisen op te stellen. Daarbij zal de LVAK nauw samenwerken met kennisinstututen en afstemmen met veldpartijen.

Maatschappelijke context. Er is een groeiend maatschappelijk bewustzijn van de problematiek van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het besef groeit dat het signaleren van vermoedens, zodat geweld gestopt kan worden en passende hulp gestart kan worden, een breed gedeelde verantwoordelijkheid is. Niet weggijken, maar durven benoemen als er zorgen zijn wordt de nieuwe norm. Meer en meer onderkennen organisaties ook dat zij een actieve rol kunnen en moeten spelen. De aanscherping van de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling per 1 januari 2019 zal naar verwachting leiden tot (hernieuwde) aandacht voor de Meldcode en tot de behoefte bij organisaties om de Meldcode goed te implementeren. Het benoemen van een aandachtsfunctionaris is daarbij een logische stap. Deze ontwikkelingen zullen er naar verwachting toe leiden dat het aantal aandachtsfunctionarissen de komende jaren sterk zal groeien.

Kwaliteit ontwikkelen en borgen. De LVAK beschouwt het als haar verantwoordelijkheid om deze groei zodanig te begeleiden dat de *kwaliteit* van de functie van aandachtsfunctionaris verder wordt ontwikkeld én wordt geborgd. De titel van 'aandachtsfunctionaris' is geen wettelijk beschermde titel. Dat geldt ook voor opleiders en trainers. Eenieder mag zich aandachtsfunctionaris noemen. En het staat eenieder vrij om zich als trainer 'meldcode' of 'trainer aandachtsfunctionaris' aan organisaties aan te bieden. Uit kwaliteitsoogpunt is het wenselijk dat er een in het maatschappelijk verkeer een helder onderscheid bestaat tussen aandachtsfunctionarissen en opleiders die voldoen aan de minimale kwaliteitseisen. Het is de ambitie van de LVAK ertoe bij te dragen dat deze minimale kwaliteitseisen tot stand komen en gedragen en nageleefd worden.

Stip op de horizon. Beoogd eindbeeld is een situatie waarbij aandachtsfunctionarissen zich bij de LVAK kunnen registreren als 'erkend aandachtsfunctionaris'. Dit houdt in dat de aandachtsfunctionaris een basisopleiding heeft gevolgd die voldoet aan de door de LVAK in samenspraak met veldpartijen en expertisecentra geformuleerde eindtermen én dat de aandachtsfunctionaris zijn of haar kennis op peil houdt door middel van

jaarlijkse nascholing bij een erkende partij. Voor opleiders geldt iets soortgelijks: ook zij kunnen zichzelf én het curriculum van hun opleidingen laten certificeren. Dat draagt ertoe bij dat organisaties hun aandachtfunctionaris een opleiding kunnen laten volgen die opleidt tot door de LVAK geformuleerde eindtermen en die door deskundige opleiders/trainers wordt verzorgd.

De eerste stap: het taakprofiel. In februari 2019 verschijnt een door de LVAK, in samenwerking met het Nji, opgesteld algemeen taakprofiel voor de functie van aandachtfunctionaris. Het taakprofiel is opgesteld door samenwerkingspartners uit het veld. Hierin wordt beschreven wat de functie inhoudt en wat van een aandachtfunctionaris mag worden verwacht. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de aandachtfunctionaris zijn in algemene zin uitgewerkt in het taakprofiel. De bevoegdheidsgrenzen van de aandachtfunctionaris worden bepaald door de functionele afspraken zoals gemaakt tussen de aandachtfunctionaris en de directie van de desbetreffende organisatie. Met de publicatie van het algemene taakprofiel wordt een basis gelegd voor het kwaliteitsstelsel rond de aandachtfunctionaris.

Een volgende stap: kwaliteitseisen voor opleiding en training. Organisaties die een medewerker de training aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling willen laten volgen, moeten er van op aan kunnen dat de training of opleiding de aspirant goed opleidt, zodat deze zijn/haar taak goed uit kan voeren. Op dit moment zijn er veel verschillen in de training aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling. De verschillen zitten vooral in de onderdelen die in de training worden behandeld, de duur van de training en de kennis van de trainer op het gebied van de meldcode, huiselijk geweld en kindermishandeling. De LVAK stelt zich ten doel minimale kwaliteitseisen c.q. eindtermen te formuleren voor opleidingen/trainingen. Hierbij werkt de LVAK samen met de kenniscentra Augeo, Movisie en het Nji. Ook zullen er criteria worden gesteld voor de trainer die de training aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling uit gaat voeren. De criteria voor training aandachtfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling zullen worden opgesteld aan de hand van het taakprofiel van de aandachtfunctionaris. De minimale kwaliteitseisen voor opleidingen en trainingen en voor aanbieders van opleidingen en trainingen zullen naar verwachting in de tweede helft van 2019 beschikbaar zijn.

Certificering en registratie. Het taakprofiel en de kwaliteitseisen voor opleidingen en voor opleiders vormen de bouwstenen voor het kwaliteitsstelsel rond de aandachtfunctionaris. Deze worden opgesteld om te bevorderen dat aandachtfunctionarissen, opleidingen en opleiders aan landelijk gedeelde, minimale kwaliteitseisen voldoen. Het taakprofiel biedt de mogelijkheid voor aandachtfunctionarissen die voldoen aan het taakprofiel én die zich jaarlijks bijscholen om zich te laten registreren als 'erkend aandachtfunctionaris'. De LVAK is voornemen hiertoe een register open te stellen. Iets soortgelijks geldt voor aanbieders van opleidingen en trainingen. Zij kunnen zichzelf en hun scholingsaanbod laten toetsen aan de hand van de minimale kwaliteitseisen. De LVAK is voornemens een onafhankelijke certificeringsorganisatie te accrediteren om deze toets uit te voeren, die open zal staan voor alle aanbieders van opleidingen en trainingen. Uiteraard zal de LVAK ook haar eigen opleidings- en scholingsaanbod laten toetsen en certificeren. Voor de uitvoering van de toetsing zal de certificeringsorganisatie kosten in rekening brengen. Hoeveel dit zal zijn is momenteel nog niet bekend.

Tenslotte. Opgemerkt wordt dat er geen sprake is van een wettelijke verplichting voor aandachtsfunctionarissen om zich te laten registreren, noch voor opleiders om zichzelf of hun scholingsaanbod te laten certificeren. De LVAK gaat er evenwel vanuit dat het beschikbaar komen van minimale kwaliteitseisen en de mogelijkheid tot registratie en certificering in het maatschappelijk verkeer tot voldoende onderscheidend vermogen zal leiden. De LVAK is voornemens via haar communicatiekanalen een actueel overzicht te bieden van gecertificeerde aanbieders van trainingen en opleidingen.